Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17373

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i (BEDSDÖ), Yakup Koç taraf?ndan 2013 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu ölçek, ö?rencilerin beden e?itimi dersleri s?ras?nda sergiledikleri sportmenlik düzeyindeki davran??lar? bilimsel olarak de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Ölçek, iki temel alt boyuttan olu?makta olup, toplamda 22 maddeden meydana gelmektedir.

Yap?lan geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in psikometrik aç?dan güçlü oldu?unu göstermi?tir. Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) sonuçlar?, iki faktörlü yap?n?n iyi uyum sa?lad???n? kan?tlarken, iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) yüksek güvenirlik seviyesini i?aret etmi?tir. Bu araç, beden e?itimi ortamlar?nda sportmenlik e?itiminin etkinli?ini ölçmek ve ö?rencilerin etik davran??lar?n? belirlemek için önemli bir kaynak sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sportmenlik davran???, Beden E?itimi, Ölçek geli?tirme, Geçerlik, Güvenirlik, Cronbach Alfa, Do?rulay?c? Faktör Analizi.

Yazarlar

Yakup Koç

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin beden e?itimi dersleri ve ilgili sportif aktiviteler s?ras?nda gösterdikleri sportmenlik davran??lar?n? sistematik ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Bu ba?lamda, ölçek hem olumlu sportmenlik yakla??mlar?n? hem de sportmenli?e uygun olmayan davran??lardan kaç?nma e?ilimlerini de?erlendirerek, ö?rencilerin ahlaki geli?im düzeylerine dair kapsaml? bir bak?? aç?s? sunar.

Ölçek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n, spor eti?i e?itimlerinin ba?ar?s?n? izlemesine ve ö?rencilerin sosyal becerilerini geli?tirmeye yönelik pedagojik stratejiler belirlemesine yard?mc? olmak üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i (BEDSDÖ), sportmenlik kavram?n? iki ana boyutta ele almaktad?r. Bu iki faktörlü yap?, sportmenli?in hem proaktif (olumlu davran?? sergileme) hem de reaktif (olumsuz davran??tan kaç?nma) yönlerini kapsamaktad?r. Ölçek,

ARABPSYCHOLOGY.COM

toplam 22 maddeden olu?maktad?r.

Alt boyutlar ve madde say?lar? ?unlard?r:

Sportmenli?e Uygun Davran??lar? Sergileme (11 madde): Bu faktör, kurallara uyma, rakiplere sayg? gösterme, dürüstlük ve yard?mseverlik gibi olumlu sportmenlik yakla??mlar?n? ölçer.
Sportmenli?e Uygun Olmayan Davran??lardan Kaç?nma (11 madde): Bu faktör ise, alay etme, hile yapma, tart??ma ç?karma veya agresif davran??larda bulunma gibi sportmenlik d??? eylemlerden uzak durma e?ilimini de?erlendirir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini kan?tlamak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. DFA sonuçlar?, ölçe?in iki faktörlü yap?s?n?n teorik beklentilerle tutarl? oldu?unu ve kabul edilebilir düzeyde uyum sa?lad???n? göstermi?tir.

Elde edilen uyum iyili?i istatistikleri a?a??da listelenmi?tir:

X^2 /sd (Ki-kare / serbestlik derecesi oran?) = **2.00** (Mükemmel uyum için 3.00 ve alt? kabul edilir).
RMSEA (Yakla??k Hata Karekök Ortalamas?) = **.067** (?yi uyumu i?aret eder).
SRMR (Standartla?t?r?lm?? Kök Ortalama Kal?nt?) = **.08** (Kabul edilebilir uyumu i?aret eder).
CFI (Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi) = **.95** (Mükemmel uyumu i?aret eder).
GFI (?yilik Uyum ?ndeksi) = **.85**.
AGFI (Düzeltilmi? ?yilik Uyum ?ndeksi) = **.82**.
NFI (Normla?t?r?lm?? Uyum ?ndeksi) = **.90**.
NNFI (Normsuz Uyum ?ndeksi) = **.95**.

Ek olarak, ölçek maddelerinin korelasyonlar? incelenmi? ve madde korelasyonlar?n?n **.31** ile **.70** aras?nda de?i?ti?i tespit edilmi?tir, bu da maddelerin ölçülen yap?y? temsil etme gücünün yeterli oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik analizleri, iç tutarl?l?k katsay?s? olan Cronbach Alfa kullan?larak yap?lm??t?r. Ölçek, 449 ki?ilik bir örneklem üzerinde uygulanm??t?r.

Elde edilen güvenirlik sonuçlar? ?öyledir:

Ölçe?in tamam? için hesaplanan genel Cronbach Alfa katsay?s? **.88** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu göstermektedir.
Faktör 1 (Sportmenli?e Uygun Davran??lar? Sergileme) için Cronbach Alfa katsay?s? **.86** olarak hesaplanm??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör 2 (Sportmenli?e Uygun Olmayan Davran??lardan Kaç?nma) için Cronbach Alfa katsay?s? **.84** olarak hesaplanm??t?r.

Her iki faktörün de ayr? ayr? yüksek güvenirlik katsay?lar?na sahip olmas?, alt boyutlar?n kendi içlerinde tutarl? oldu?unu ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, teorik olarak belirlenen iki faktörlü yap?n?n ampirik olarak do?rulanmas? amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?lm??t?r. DFA, ölçek maddelerinin hangi faktörlere yüklendi?ini ve bu yap?n?n verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için tercih edilmi?tir.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in iki temel boyutta (Sportmenli?e Uygun Davran??lar? Sergileme ve Sportmenli?e Uygun Olmayan Davran??lardan Kaç?nma) topland???n? ve bu yap?n?n kabul edilebilir uyum indekslerine sahip oldu?unu göstermi?tir (CFI=.95, RMSEA=.067). Bu bulgular, Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i'nin güçlü bir yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Developmental Scale)

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 5= her zaman)

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (Beden E?itimi dersi alan okul ça??ndaki bireyler)

Age Group: Çal??man?n yap?ld??? ba?lama göre ortaokul/lise ö?rencileri (Detayl? ya? aral??? kaynakta belirtilmemi?tir, ancak beden e?itimi dersi alan ö?rencileri kapsar).

Population Details: Ölçek, 449 ki?ilik bir örneklem üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Methodology: Kendi bildirimine dayal? (Self-report) ölçek. Ö?rencilerden beden e?itimi derslerinde sergiledikleri davran??lar? 5'li Likert format?nda derecelendirmeleri istenmektedir.

Anahtar Kelimeler

Sportif davran??, Etik, E?itim psikolojisi, Sosyal beceriler, Geçerlik, Güvenirlik, Beden e?itimi dersi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: hizir80@yahoo.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Yakup Koç

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Yakup Koç taraf?ndan 2013 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m?na ili?kin ticari izinler ve ücret bilgisi için do?rudan sorumlu yazar Yakup Koç ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? bilgileri Erzincan Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi'nde yay?nlanm??t?r. Orijinal makalenin ba?lant?s?na buradan ula??labilir.

Kaynaklar

Koç, Y. (2013). Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i (BEDSDÖ): Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Erzincan Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 15*(1), 96-114.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: beden-egitimi-dersi-sportmenlik-davranisi-olcegi-toad.pdf

Beden E?itimi Dersi Sportmenlik Davran??? Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

2 Alt boyut ve 22 Madde

Sportmenli?e Uygun Davran??lar? Sergileme (11 m): Beden e?itimi dersinde heyecanlan?p oyun kural?na uymad???m da rakibimden özür dilerim.

Sportmenli?e Uygun Olmayan Davran??lardan Kaç?nma (11 m): Beden e?itimi dersinde yendi?im zaman kar?? tak?m oyuncusuyla dalga geçerim.

ARABPSYCHOLOGY.COM